

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Pénzügy alapok előadás

ELŐADÓ:

Dr. Pónusz Mónika PhD

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Az előadás témakörei

PÉNZÜGYEK

Költséggazdálkodás

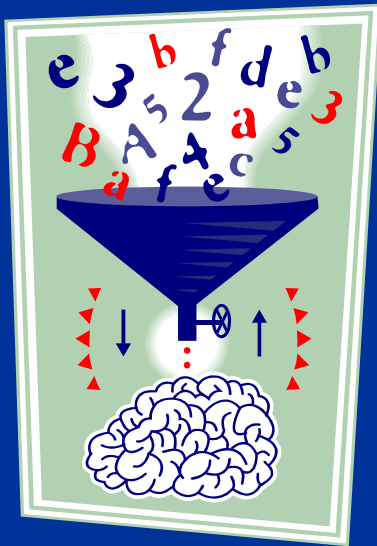
Ráfordítások – költségek – kiadások

Költségek csoportjai

Költségfüggvények

ÁKFN struktúra

Fedezetszámítás

Hol tartunk most?

PÉNZÜGYEK SZEREPE

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

FONTOSABB FOGALMAK

Ráfordítások

Költségek

Kiadások

Költséggazdálkodás

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Költségek

1. Értelmezés és összefüggések

kapcsolata a tevékenységi rendszerrel

alapvető céllal

2. Csoportosításuk:

megjelenési forma

tevékenységi kör

elszámolhatóság módja

költségviselő

költséghely

összetettség

volumenváltozáshoz való viszony

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Költségek

Volumenváltozáshoz való viszony:

Állandó

Változó

- Proporcionális
- Degresszív
- Progresszív
- Regresszív

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Költségek

Költségreagálási fok:

Értelmezése
(Kiszámítása)

Alkalmazása

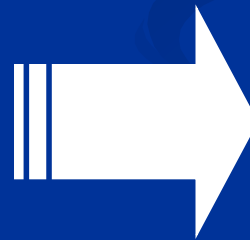
- költségek viselkedésének jellemzése
- költségtervezés
- ÁKFN struktúra

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

ÁKFN modell

- Árbevétel
- -Proporcionális költségek
- Fedezet
- -Fix költségek
- Nyereség

*Fedezet-
számítás*

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Fedezet számítás

Elméleti alapok:

Sajátos költség- és eredményszámítási módszer:

- Kétféle költségcsoporttal dolgozik
- Termékenként csak a proporcionális költségeket határozza meg
- Fix költségeket egy összegben vizsgálja
- Meghatározott séma szerint (ÁKFN modell) vezeti le az eredményt. (Három egymással összefüggő, változó tényezővel számol.)

Fedezet funkciója:

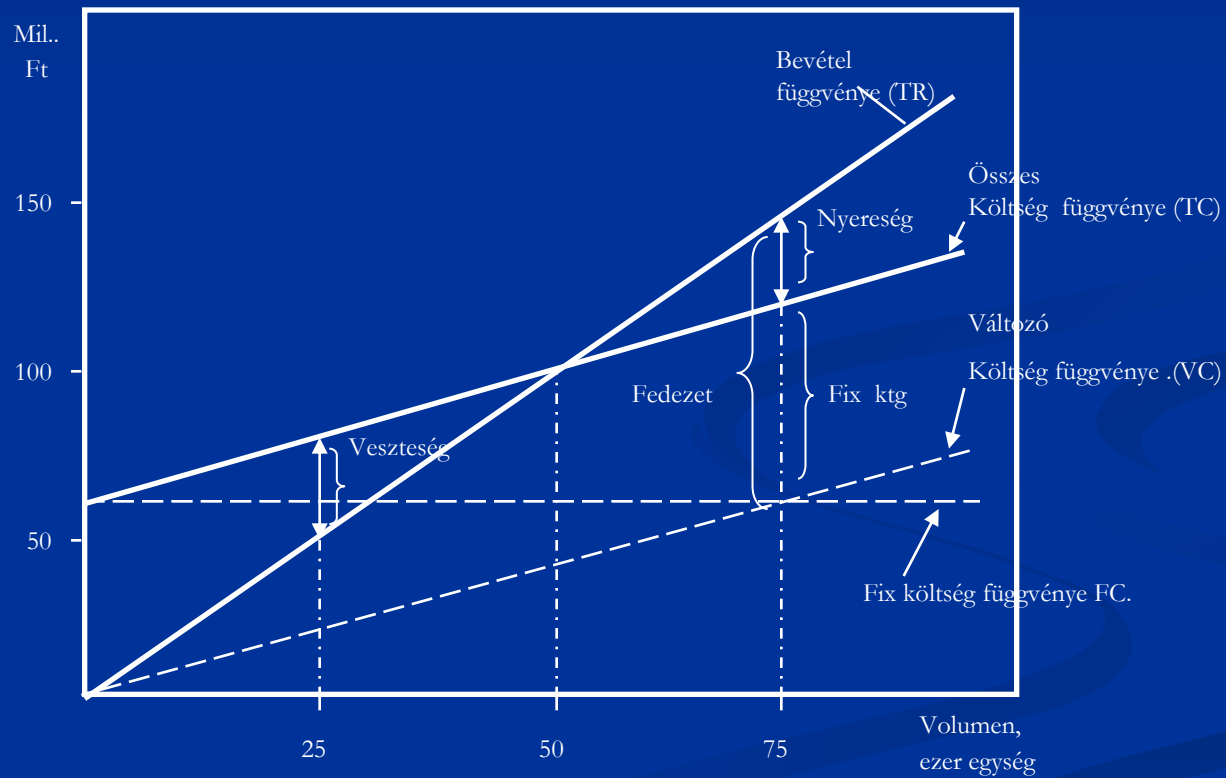
- Először fedezi a fix költségeket
- Ezután a nyereség képzésére szolgál.

Összefüggések:

- $\text{Fedezet} = \text{fix költségek összege} + \text{nyereség}$
- Nyereség csak akkor keletkezik, ha a fedezeti összeg nagyobb, mint a fix költség.

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

KÖLTSÉGFÜGGVÉNYEK

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Fedezet számítás

Alapkategóriák:

FC= vállalati fix költség

VC=vállalati változó költség

TC=vállalati összes költség

Ny=vállalati nyereség

F=fedezeti összeg

AVC=egy termékre jutó változó költség (fajlagos változó költség)

f=termékfedezet

x=termékmennyiség

p=egységár

X0=kritikus termékmennyiség

Fedezeti pont: az árbevétel- és az összköltségfüggvény metszéspontja

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Fedezeti pont

Fedezeti pont számítás:

Azt a számítást, amely azt mutatja meg, mikor (mennyi termék eladásánál, mennyi résztvevőnél stb.) nincs már veszteség de még nem képződik nyereség sem, azaz mikor válik nyereségessé a vállalkozásunk fedezeti pont számításnak nevezzük.
(Termelő vállalatoknál, szolgáltatásnál!)

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Fedezet számítás

Kiinduló alapok:

1. A teljes árbevételnek egyenlőnek kell lennie az összes költséggel a fedezeti pontnál
 $TR=TC$
 $TC=FC + VC$
 $TR=FC+VC$
2. A fedezeti pontnál még nincs nyereség, de már nincs veszteség sem.
3. Nyereség= összes bevétel – összes költség
 $NY=TR-TC$
4. Fedezeti összeg: nyereség + fix költség
 $F=NY+FC$

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Fedezet számítás

6. Kritikus termékmennyiség:

$$TR = TC$$

$$TR = FC + VC$$

$$x \cdot p = FC + x \cdot AVC$$

$$(x \cdot p) - (x \cdot AVC) = FC$$

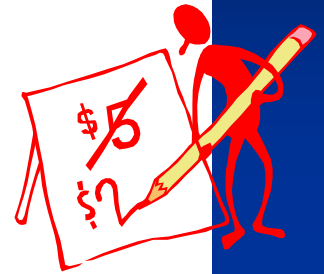
$$x \cdot (p - AVC) = FC$$

Kritikus termékmennyiség (fedezeti pontban) =

$$\frac{\text{állandó költség } FC}{\text{eladási egységár } (p) - \text{egy termékre jutó változó költség } (AVC)}$$

Példa

Egy cégvezető megbízza a cég névváltoztatásának kommunikálására tervezett nagyszabású rendezvény megszervezésére a fiatal és agilis kommunikációs szakemberét.

A következő információkat adja:

Termet maximum 2,5 MFt-ért bérelhet.

Külföldi vendégművészek: 18 MFt fellépési díjat kapnak.

A szponzor 80000 Ft/fő támogatást ad.

A promóciós csomag ára, amit minden résztvevő megkap: 39000 Ft/fő.

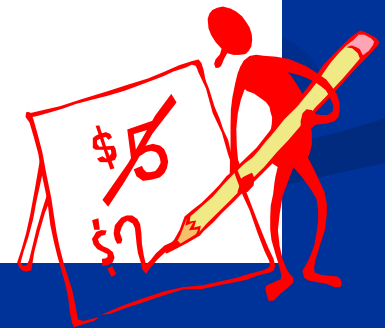
A rendezvény ne legyen veszteséges, de nyereséget sem vár el.

Feladat: Állítsa össze a meghívandók listáját, keressen termet a rendezvénynek.

A munkatárs örömmel nekilát a munkának. Talál egy csodálatos termet, amit 2,5 MFt-ért ki lehet bérelni és ahová 400 fő befér. Minden energiáját arra fordítja, hogy ennyi főt értesítsen és megszervezze, hogy ténylegesen részt vegyenek. Nagy örömeire mindenki eljön. A rendezvény nagyon jól sikerül. Mind a 400 ember elégedett.

A következő héten a cégvezető a feladat nem megfelelő teljesítése miatt arra figyelmezteti a munkatársát, hogy ha még egyszer hibázik, el kell mennie a cégtől.

Miben hibázott a munkatárs?

Példa:

A vállalat egyféle terméket állít elő. 600 ezer db előállítását tervezik.

A termék egységára: 120 Ft/db.

Fix költségek összege: 12 millió Ft.

Az egy termékre jutó teljes egységköltség 80 Ft/db.

Feladatok:

1. Határozzák meg a fedezeti ponthoz tartozó volument.
2. Számítsák ki a nyereséget.
3. Milyen volumenre lenne szükség 30 MFt nyereség eléréséhez?

SZÜNET

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Pénzügy 2.rész *Az előadás témakörei*

A vállalat tevékenységi rendszere

Pénzügyek

Árak szerepe, árpolitika

Pénzügyi kimutatások

Pénzügyi mutatók

Pénzügyi döntések

Felkészítés a kollokviumra

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

1. Árak szerepe a vállalati gazdálkodásban

bevétel-ráfordítás

Vállalati árpolitika

definíció, célok

Árpolitikát meghatározó tényezők

külső (makro- és mikrokörnyezet) elemek

belső elemek

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Legfontosabb feladatok:

1. Árpolitikai célok kiválasztása
2. Ár alsó és felső határának meghatározása
(Kereslet – kritikus tényező - és költségek)
3. Versenytársak ármagatartásának vizsgálata
4. Árképzési módszer kiválasztása
 költségalapú, (haszonkulcs)
 keresletalapú (árrugalmasság)
 versenytárs alapú
5. Végso ár kialakítása

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Pénzügyi kimutatások

Éves beszámoló

Vagyonomérleg

Eredmény-kimutatás

Kiegészítő melléklet

Cash-flow

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Vagyonomérleg/mérleg:

Definíció

Mérleg szerinti érték nem azonos a piaci értékkel!

Mérlegsémák (A és B típus)

Jellemzői: (A típus)

- stock jellegű
- mérlegszerű elrendezés
- egyezőségi ellenőrzés
- eszközöknél fordított likviditási sorrend
- forrásoknál fordított lejáratí sorrend

Mérleg, mint információforrás

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Vagyonomérleg/mérleg

Eszközök	Források
Befektetett eszközök	Saját tőke
Forgóeszközök	Céltartalék
Aktív időbeli elhatárolások	Kötelezettségek

Mérlegből kiolvasható információk

Források összetétele

Eszközök összetétele

Rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek

Tőkeellátottság

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Eredménykimutatás

Definíció

Eredményhez fűződő érdekek - érdekcsoportok

*Eredmény a vezetői teljesítmény legfontosabb mutatója
Nyereség nem egyenlő a készpénzzel!*

Eredménykimutatás jellemzői (A változat!)

- lépcsőzetes elrendezés
- automatikus egyezőség a mérleggel
- az eredményt összetevők szerint mutatja be
- típusai

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Cash-flow

Definíció

Szerepe

Az eredményesség és a pénzáramlás nem ugyanaz

A nyereség és pénzáramlás közötti eltérések okai

A cash-flow alakulását befolyásoló tényezők:

- működési tevékenység
- befektetési tevékenység
- pénzügyi tevékenység

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Példa

A vállalat a következő év májusában tervezi a cég indulását.

A május 1-i indulásakor a vállalat tulajdonában egy gép van, 8200000 Ft értékben, és építőipari alapanyag 2000000 Ft értékben. Mindkettőt saját pénzéből vette. A gép és az anyag a vállalkozó garázsában van, amit két éve vásárolt másfél millió forintért.

A vállalkozást egy bérelt műhelyben működteti.

Május 1-én 300000 Ft-ja van a vállalkozás folyószámláján.

Havonta 400000 Ft munkabért fizet. (A közterhekkkel most nem számolunk. A dolgozók először júniusban kapnak fizetést.)

Bérleti díj 280000 Ft egy évre, amit 3 havonta előre kell fizetnie.

Az első hónapban nem tervez árbevételt, a következő négy hónapban 1400000 Ft, a következő három hónapban 600 eFt bevételt tervez. Az anyagok beszerzését az értékesítéshez igazodva végzi, az első 4 hónapban 800 eFt, a következő négy hónapban 380 eFt értékben tervez beszerzést.

A gép értékcsökkenési leírásának számításánál lineáris leírást tervez alkalmazni, évi 10 %-os kulccsal.

Állítsa össze a vállalkozás cash-flow-ját a működés első évére vonatkozóan havi bontásban, elemezze és vonja le a következtetéseket a vállalkozás indítására és működtetésére vonatkozóan!

Mennyi készpénze lesz a vállalkozásnak a december 31-én?

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Pénzügyi mutatók

1. Jövedelmezőség és hatékonyság

Jövedelmezőség

Alapképlete: Eredmény/Vetítési alap

Alkalmazható eredménykategóriák

Alkalmazható vetítési alapok

Főbb mutatószámok

Hatékonyság

Alapképlete: Hozam/Felhasznált erőforrás

Hozam kategóriák:

bruttó termelési érték

anyagmentes termelési érték

hozzáadott érték

Főbb mutatószámok:

élőmunka hatékonyság

eszközhatékonyság

termelési költségszint (fordított hatékonysági mutató)

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

2. A vállalat pénzügyi helyzetének elemzése

Tőkeáttételi/Eladósodottsági mutatók

összes és tartós kötelezettségre

3. Likviditási helyzet

likviditási mérleg

eszközök-források összehangolása:

tartósan lekötött eszközöket csak saját vagyonból majd

hosszú lejáratú hitelből

forgóeszközöket rövid lejáratú kötelezettségekből

mutatószámok:

likviditási ráta

likviditási gyorsráta

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Pénzügyi döntések

Cél

Döntések főbb csoportjai

Befektetési, beruházási

alapkategóriák értelmezése

gazdaságossági számítások

statikus beruházás gazdaságossági számítások módszerei

dinamikus beruházás gazdaságossági számítások módszerei

Finanszírozás források

belső forrás

külső forrás

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Gazdaságossági számítások fajtái:

1. Statikus

költség összehasonlító

nyereség összehasonlító

jövedelmezőség összehasonlító

2. Dinamikus

nettó jelenérték alapján

hozam/költség aránymutató

belső kamatláb

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Nettó jelenérték számítás:

Ha a beruházás várható költségének diszkontált értékét levonjuk a várható hozam diszkontált értékéből, a beruházás nettó jelenértékét (NPV) kapjuk.

Minimális elvárás: $NPV > 0$

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

Példa

A Csapágy Rt beruházást tervez, amely a következő pénzáramlással jár:
A gyártósor megvásárlása 3,5 MFt-ba kerül, amely működésének eredményeként az első évben 750 eFt-tal, a második évben 1500 eFt-tal, a harmadik évben 2 MFt-tal növekszik a cég árbevétele. A megkövetelt hozam: 15 %

Feladat: döntse el gazdaságossági számítás alapján, hogy érdemes-e a beruházást megvalósítani?

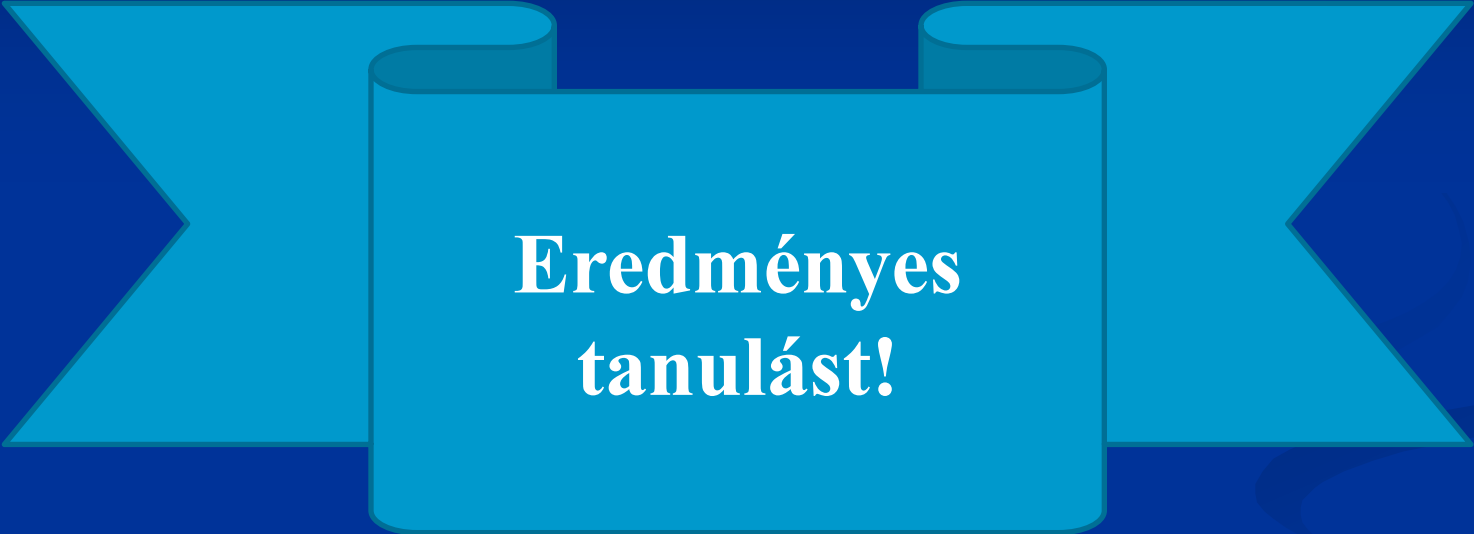
Diszkonttényezők 15 %-os kamatláb esetén

- 1. Év 0,8696
- 2. Év 0,7561
- 3. Év 0,6575
- 4. Év 0,5718

Összefoglalás

**Eredményes
tanulást!**